

Hälsa- och sjukvårdsnämndens protokoll

Sammanträdesdatum: 2023-10-27

Tid: 13:00 – 15:22

Plats: Styrelserummet, Regionhuset /Teams

§§ 78-92

Beslutande

Johannes Sundelin (S), ordf.
(§§78-87, 90-92)

Ia Uvberg (S)

Görgen Åberg (S)

Maud Lundbäck (S)

Lennart Åström (S)

Maria Holmquist (V)

Marie Gustafsson (V)

Caroline Svensson (C), vice ordf.

Marita Wikberg (KD) ersättare

Sara Cave (M)

Lena Angeria Johansson (SJVP)

Margareta Törelid Haapaniemi
(KD)

Per Ågren (SD), ersättare

Övriga närvarande

Pia Näsfall, hälso- och sjukvårdsdirektör.

Emil Eriksson, regionsekreterare.

Carola Wallstål, beställarchef.

Malin Duvsten, handläggare Vårdval.

Anneli Granberg, utvecklingschef Nära vård.

Elin Loggert (SJVP), ersättare.

Ritva Angeria (C), ersättare.

Kenneth Backgård (SJVP), oppositionsråd.

Helena Trældal, kanslichef.

Sekreterare

Martin Forss.

Digitalt justerad (§§78-87, 90-92)

Digitalt justerad

Johannes Sundelin, ordförande

Margareta Törelid Haapaniemi,
justerare

Digitalt justerad (§§88-89)

Caroline Svensson, vice ordförande

Innehållsförteckning

Sammanträdet öppnas	4
Upprop/fastställande av närvarorätt	5
Val av protokolljusterare.....	6
Fastställande av slutlig föredragningslista	7
Hälso- och sjukvårdsdirektörens rapport 2023-10-27	8
Meddelanden till hälso- och sjukvårdsnämnden 2023-10-27	9
Delegationsbeslut anmälda till hälso- och sjukvårdsnämnden 2023-10-27	11
Åtterrapportering från hälso- och sjukvårdsnämndens temasammanträde 2023-10-27	12
Vårdval primärvård uppföljning januari - augusti 2023 - nämndsärende	13
Verksamhetsplan hälso- och sjukvårdsnämnden 2024-2026.....	17
Årsredovisning och revisionsberättelse 2022, Samordningsförbundet Södra Norrbotten.....	20
Utökat bidrag till samordningsförbundet Södra Norrbotten för 2024..	24
Revisionsrapport - Granskning av styrning och kontroll av regionens folkhälsoarbete.....	27
Motion 17–2023 om personal inom folktandvården.....	32
Motion 18–2023 om förebyggande tandvård	36

§ 78

Sammanträdet öppnas

Hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande förklarar sammanträdet öppnat kl. 13:00 den 27 oktober 2023. Sammanträdet genomförs i Styrelserummet, Regionhuset i Luleå/Teams.

§ 79

Upprop/fastställande av närvarorätt

Upprop av deltagare genomförs, se protokollets framsida.

§ 80**Val av protokolljusterare****Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut**

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar utser ledamoten Margareta Törelid Haapaniemi (KD) att jämte ordförande justera protokollet.

Justering sker digitalt.

§ 81

Fastställande av slutlig föredragningslista

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar fastställa föredragningslistan.

§ 82**Hälso- och sjukvårdsdirektörens
rapport 2023-10-27**

Dnr HSN-00049-2023

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Hälso- och sjukvårdsdirektörens rapport enligt bilaga.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens rapport 231027.

§ 83

Meddelanden till hälso- och sjukvårdsnämnden 2023-10-27

Dnr HSN-00017-2023

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Följande meddelanden redovisas:

Avsändare

Länspensionärsrådet

Tillgänglighetsrådet

Regionstyrelsen

Ämne

Protokoll 2023-09-22

Protokoll 2023-09-22

Beslut, Beställning Vårdval primärvård 2024

Beställning Vårdval primärvård 2024

Beslut, beställning Vårdval barn- och ungdomstandvård 2024

Beställning Vårdval barn- och ungdomstandvård 2024

Regionens revisorer, PwC

Skrivelse, Granskning av förlossningsvården

Revisionsrapport, Granskning av förlossningsvården

Beslutsunderlag

Protokoll länspensionärsråd 2023-09-22

Protokoll tillgänglighetsråd 2023-09-22

Regionstyrelsens beslut 2023-10-10 § 178 – Beställning vårdval primärvård 2024

Beställning vårdval primärvård 2024

Regionstyrelsens beslut 2023-10-10 § 179 – Beställning Vårdval barn- och ungdomstandvård 2024

Beställning Vårdval barn- och ungdomstandvård 2024

Skrivelse – Granskning av förlossningsvården RN -23

Revisionsrapport – Granskning av förlossningsvården RN -23

§ 84**Delegationsbeslut anmälda till hälso-
och sjukvårdsnämnden 2023-10-27**

Dnr HSN-00025-2023

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar lägga informationen till handlingarna.

Ärendet

Inga delegationsbeslut anmälda till hälso- och sjukvårdsnämnden 2023-10-27.

§ 85

Återrapportering från hälso- och sjukvårdsnämndens temasammanträde 2023-10-27

Dnr HSN-00033-2023

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar lägga informationen till handlingarna

Ärendet

Ordföranden informerar om hälso- och sjukvårdsnämndens temasammanträde 2023-10-27 som bestod av följande

- Kunskapsstyrning
- Översyn av omhändertagandet av barn och ungdomars hälsa och sjukdom

§ 86

Vårdval primärvård uppföljning januari - augusti 2023 - nämndsärende

Dnr HSN-00080-2023

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att godkänna uppföljningsrapport för Vårdval primärvård januari - augusti 2023.

Sammanfattning

I ärendet redovisas resultatet för de målsatta indikatorerna under perioden januari till augusti 2023. En separat sammanställning redovisas av beslutet att följa upp åtgärder för de hälsocentraler som har en lägre telefontillgänglighet än 80 procent, en lägre måluppfyllelse än indikatorerna anger för MHV efterkontroll av nyförlösta och för BHV hembesök.

Av resultatet går att utläsa en positiv utveckling inom de flesta områden. Det finns inget område som utmärker sig nämnvärt jämfört med samma period föregående år. Det råder fortfarande stora skillnader i måluppfyllelsen mellan hälsocentralerna i länet. Läkemedelsgenomgång för personer 75 år och äldre med många läkemedel ligger kvar på ett lågt länssnitt och har gjort så de senaste fem åren. Endast sex hälsocentraler når målet.

Beslutsunderlag

Bilagor:

1. Vårdval primärvård uppföljning januari-augusti 2023
2. Vårdval primärvård uppföljning resultatbilaga januari-augusti 2023
3. Vårdval primärvård uppföljning telefontillgänglighet, MHV samt BHV.

Ärendet

Bakgrund

I Norrbotten finns 29 hälsocentraler. Av dessa drivs 24 i egen regi och fem av privata företag. Lärkans hälsocentral i Boden startade 12 april 2023. I vårdval primärvård följs resultatet för verksamheten genom målsatta indikatorer. Nedan redovisas resultat för perioden januari till augusti 2023 genom uppföljning av samtliga indikatorer.

Komptensförsörjningsproblematiken är märkbar på vissa enheter. Även sjukfrånvaro, långtidssjukskrivning och vård av barn (VAB) är period-vis ett bekymmer, vilket syns i resultaten. Sammantaget så har det inverkat på förutsättningarna att uppfylla vårdvalsuppdraget för ett flertal hälsocentraler

Hälsosamtal

Norrbottens hälsosamtal har under perioden genomförts för 11 procent av länets 40-, 50- och 60-åringar. Det är 24 hälsocentraler som påbörjat arbetet med hälsosamtal vilket är fler än vid jämförbar period 2022 (19). Totalt har 986 hälsosamtal genomförts i länet.

Barn- och mödrahälsovård

Sex av länets hälsocentraler når målet för efterkontroll på 85 procent av nyförlösta kvinnor. Målet att 85 procent av familjer med nyfött barn ska ha fått ett hembesök nås av 10 hälsocentraler.

Telefontillgänglighet

Länssnittet för telefontillgänglighet är 83,4 procent besvarade samtal, vilket är högre jämfört med samma period 2022 (78 procent). Det råder en varierande telefontillgänglighet vid länets hälsocentraler. De hälso-centraler som har sämre tillgänglighet kan relatera detta till kompetens-försörjningsproblematik, sjukfrånvaro och VAB. Snittet för perioden varierar mellan hälsocentralerna. Kalix har lägst genomsnitt med 50 procent medan Sandens hälsocentral har högst genomsnitt på 100 procent.

Medicinsk bedömning inom tre dagar

Länssnittet för medicinsk bedömning inom tre dagar är för årets åtta första månader 91 procent, vilket är sämre än samma period förra året. Det finns ingen skillnad mellan könen. Snittet för perioden varierar mellan hälsocentralerna. Kiruna har lägst genomsnitt med 68 procent och dom med högst genomsnittlig andel ligger på 98 procent.

Levnadsvanearbete för personer med risk att utveckla hjärt-kärlsjukdom

Fem av länets hälsocentraler når målet att 80 procent av riskgruppen för att utveckla hjärt-kärlsjukdom har fått frågor om sina levnadsvanor. Det är 67,8 procent av riskgruppen som tillfrågats, vilket är något lägre jämfört med samma period föregående år. Inom gruppen som har fått frågan är det vanligare att män (53 procent) än kvinnor (47 procent) får frågan om levnadsvanor. Sådana könsskillnader återrapporterades även föregående år.

Levnadsvanearbete för personer med risk att utveckla psykisk ohälsa

Fyra hälsocentraler når målet att 65 procent av riskgruppen för att utveckla psykisk ohälsa har fått frågor om sina levnadsvanor. Totalt har 57 procent av riskgruppen fått frågor om levnadsvanor, vilket är något högre jämfört med samma period föregående år (52 procent).

Hur kvinnor och män tillfrågas om sina levnadsvanor skiljer sig åt mellan hälsocentralerna, och det finns en betydande könsskillnad bland tillfrågade i riskgruppen sett ur ett länsperspektiv, kvinnor 68 procent och män 32 procent. Det är fler kvinnor än män som söker vård för psykisk ohälsa.

Samtalsbehandling vid psykisk ohälsa

Under januari-augusti har 5 611 kvinnor och 2 493 män deltagit i någon form av samtalsbehandling, vilket är betydligt fler än vid jämförbar period 2022. Det är fortfarande stor variation i hur samtalsbehandling används vid länets hälsocentraler. Psykosociala team är under uppbyggnad i Norra och Östra verksamhetsområdet. Psykosociala team är sedan tidigare etablerade i Piteå och Luleå/Boden-området.

Digitala utomlänsvårdkontakter

Under perioden januari till juni 2023 har antalet digitala utomlänsvårdkontakter som tagits via internet varit i snitt 2 502 vårdkontakter per månad. Det är något färre jämfört med samma period för 2022. Kvinnor har tagit mer än dubbelt så många digitala utomlänsvårdkontakter som män.

Våld i nära relation

Totalt har 5 090 patienter tillfrågats om våld i nära relation, vilket är 515 fler samtal jämfört med samma period föregående år. Det är 857 kvin-nor och 208 män som uppgett tidigare eller aktuell våldsutsatthet. 24 barn har bevittnat våld.

Läkemedelsgenomgång

För läkemedelsgenomgång till personer 75 år eller äldre, med fem eller fler uthämtade läkemedel, är målet att 50 procent av målgruppen ska ha haft en läkemedelsgenomgång senaste året. Länssnittet för januari-augusti är 40 procent, vilket är i nivå med siffrorna från åren 2019–2022. Det är ingen skillnad mellan könen, kvinnor (35) och män (34). Fem hälsocentraler når målet.

Samordnad individuell plan (SIP)

Länets hälsocentraler har varit delaktiga i sammanlagt 847 samordnade individuella planer (SIP) under perioden januari-april. Det är fler än förra årets 824 planer under samma period. I 75 procent av planerna har patienten deltagit i planeringen och i 79 procent av planerna finns fast vårdkontakt dokumenterad.

Filialer och servicepunkter

Det är 19 filialer och 15 servicepunkter i drift. Det är fortsatt stor variation i hur många vårdkontakter som tas vid filial respektive servicepunkt.

Jämställdhetsperspektiv

Olika grupper av kvinnor och män har olika förutsättningar för hälsa. I arbetet med levnadsvanor behöver det uppmärksammas att vården ibland behöver göra olika insatser till olika grupper för att vården och hälsan ska bli jämlik och jämställd.

Könsskillnader ses vid frågor om våld i nära relation. Av totalt 5 090 tillfrågade personer var 3 397 av dessa kvinnor. Regionen strävar efter ett jämlikt bemötande vid samtliga vårdkontakter, så även när frågan om våld i

nära relation ställs. I befolkningsstudier framkommer det att kvinnor utsätts för mer fysiskt och sexuellt våld än män. Skillnader-na mellan kön gällande utsatthet för psykiskt våld är inte lika stora. Förekomsten av våldsutsatthet är större bland kvinnor än bland män. Det är viktigt att vara medveten om att det kan finnas en underrapportering av mäns utsatthet då män kan ha svårare att identifiera sig som brottsoffer om våldet utförs av en kvinna. Kvinnor utsätts för grövre och mer systematiskt våld än män. En ojämn könsfördelning kan i detta avse-ende rimligtvis förklaras av att fler kvinnor än män söker vård för sådana skador vilka kan kopplas till våld i nära relation, och gör så vid fler-talet tillfällen.

Barnrättsperspektiv

Enligt artikel 24 i barnkonventionen har barn rätt till bästa möjliga hälsa samt tillgång till hälso- och sjukvård och rehabilitering. Barns rätt till hälsa är inte bara viktig i sig själv utan också en förutsättning för att kunna tillgodogöra sig andra rättigheter i konventionen. Inget barn får diskrimineras och barnets bästa ska beaktas i alla beslut som rör barn.

Protokollsutdrag skickas till:

Ekonomidirektör

Divisionschef division Nära

§ 87

Verksamhetsplan hälso- och sjukvårdsnämnden 2024-2026

Dnr HSN-00083-2023

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att anta hälso- och sjukvårdsnämndens plan 2024–2026, med ändringar enligt nedan.

Yttrande till beslutsförslaget

Hälso- och sjukvårdsnämnden presenterar härmed sin plan för genomförande av regionfullmäktiges reviderade strategiska plan 2023–2025.

Sammanfattning

Hälso- och sjukvårdsnämndens plan innehåller konkretisering av regionfullmäktiges och regionstyrelsens strategiska mål, de uppdrag som ingår i nämndens ansvarsområden samt politikens prioriterade uppdrag till nämnden för att driva regionens utveckling i riktning mot de strategiska målen.

Ärendets behandling under sammanträdet

Maud Lundbäck (S) yrkar på att på sidan 16 under stycket Politikens riktade uppdrag lägga till: ”Fortsätta satsning med fokus på hälsosamma levnadsvanor” just under punkten om fortsätta intensifierade satsningar”.

Margareta Törelid Haapaniemi (KD) yrkar på att på sista sidan i verksamhetsplanen under kontrollmetod ändra till: ”Avtal med tandläkarutbildningen och tandhygienist utbildningen, VFU” .

Johannes Sundelin (S) föreslår att bifalla Maud Lundbäck och Margareta Törelid Haapaniemis förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag med Maud och Margaretas tilläggsyrkanden under proposition och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

- Verksamhetsplan hälso- och sjukvårdsnämnden 2024–2026

Ärendet

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska bidra till att utveckla arbetet inom nämndens ansvarsområden och stödja processer som pågår inom regionen

för att uppnå regionstyrelsens inriktning i syfte att uppnå de av regionfullmäktige beslutade målen:

- Verksamheterna använder bästa tillgängliga kunskap
- En trygg och säker verksamhet
- Hållbar hälso- och sjukvård
- Nära vård
- En digital ingång till vården – Min vård Norrbotten
- Införande av nytt journalsystem

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska bidra till att:

- Stärka regionens arbete med omställningen till nära vård, primär-vård och tandvård.
- Öka förutsättningarna för kvalitativ uppföljning av Vårdval primär-vård.
- Öka fokus på personal och tillgänglighetsfrågor.
- Stärka samverkan med myndigheter och kommuner inom nämndens ansvarsområden.
- Föra dialog med medborgare och intressenter inom frågor rörande nämndens ansvarsområde.

Hälso- och sjukvårdsnämndens inriktning och uppdrag

I hälso- och sjukvårdsnämndens plan tydliggörs de målsättningar som ska bidra till att övergripande strategiska mål uppnås för regionen som helhet.

Inriktning

Medarbetare använder bästa tillgängliga kunskap

Medarbetarna i våra verksamheter använder bästa tillgängliga kunskap i varje möte med patienten. Klinik- och patientnära forskning och forskande medarbetare bidrar till hög kompetens och att senaste kunskap sprids och tillgängliggörs. Innovationsarbetet verkar också i nära samverkan med utveckling och forskning. För att driva innovativa idéer till nyttiggörande behöver stödstrukturer utvecklas och samverkan stärkas lokalt, regionalt och nationellt inom innovationsfrågor.

Regionens arbetssätt med kunskapsstyrning skapar likvärdiga förutsättningar för god hälsa och vård genom kunskapsunderlag, mätsystem och stöd till förbättring. Hälso- och sjukvården präglas av goda strukturer för ordnat införande av ny kunskap liksom ordnat utmönstrande av den kunskap som inte längre skapar värde.

En trygg och säker verksamhet

Regionen bedriver ett systematiskt säkerhetsarbete på alla plan i organisationen. Det systematiska säkerhetsarbetet präglas av proaktivitet genom kontinuerligt genomförande av riskbedömningar och riskanalyser. Risker, tillbud och andra säkerhetsavvikelser uppmärksammas och åtgärdas. Uppföljning och återkoppling av identifierade risker, tillbud och inträffade händelser är en förutsättning för och utgör grunden till det fortsatta förbättringsarbetet inom regionens verksamheter.

Riktade uppdrag

Till den strategiska planen 2024–2026 har politiken tagit fram ett antal riktade uppdrag. Uppdragen utvecklas i regionstyrelsens och nämndernas utvecklingsområden och har sin grund i de fokusområden som tagits fram utifrån Agenda 2030. God hälsa och välbefinnande samt anständiga arbetsvillkor och ekonomi ska prägla samtliga uppdragsområden. Som region är Norrbotten en betydande aktör för utveckling av hållbar hälso- och sjukvård som handlar om att skapa jämställda och jämlika samhällen.

Nämndens uppdrag är att:

- Säkerställa genomförandet av målbilden i den länsgemensamma strategin för nära vård och omsorg, beslutad tillsammans med länets kommuner.
- Sätta fokus på jämställd hälsa och motverka omotiverade skillnader inom hälso- och sjukvård mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.
- Fortsätta och intensifiera utvecklingen av digitala patientkontakter.
- Fortsätta intensifierade satsningar inom folkhälsoområdet i syfte att skapa en bättre och mer jämlik hälsa.
- Bidra till intensifierade åtgärder för att säkerställa en tillgänglig tandvård i hela länet bland annat genom att verka för att folktandvården och den privata tandvården tar ett gemensamt ansvar för en jämlik tandvård.
- Bidra till att förändra och utveckla styrningen inom Region Norrbotten mot en mer tillitsbaserad styrning.
- Bistå regionstyrelsen i dialog med fackliga organisationer, medarbetare i sjukvården och medarbetare med vårdstödande funktioner, med att utreda förutsättningar för ökad tillgänglighet till sjukvård och möjligheterna till förbättrad kompetensförsörjning.

Protokollsutdrag skickas till:

Avdelningsdirektörer

Stabschef

Divisionschefer

§ 88

Årsredovisning och revisionsberättelse 2022, Samordningsförbundet Södra Norrbotten

Dnr HSN-00082-2023

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige att:

1. Godkänna årsredovisning 2022 för Samordningsförbundet Södra Norrbotten
2. Godkänna revisionsberättelse 2022 för Samordningsförbundet Södra Norrbotten
3. Lägga årsredovisning och revisionsberättelse till handlingarna.
4. Ändra årtal från 2021 till 2022.

Sammanfattning

Samordningsförbundet har upprättat årsredovisning för verksamhetsåret 2021. Balansen mellan förvaltning/administration och insatser bedöms som tillfredsställande.

Styrelsen för Samordningsförbunden Södra Norrbotten bedöms ha bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll.

Förbundets revisorer tillstyrker, efter granskning av styrelsens förvaltning och årsredovisning, att samordningsförbundets styrelse och dess ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2022.

Ärendets behandling under sammanträdet

Johannes Sundelin (S) anmäler jäv och deltar inte i beslutet, ingen ersätter.

Caroline Svensson (C) tjänstgör som ordförande under paragrafen.

Per Ågren (SD) föreslår att ändra årtal från 2021 till 2022.

Beslutsgång

Ordförande ställde liggande förslag, med Pers förslag till ändring, under proposition och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden bifaller förslaget.

Ärendet

Bakgrund

Samordningsförbundet Södra Norrbotten omfattar samverkansområdet Luleå, Piteå, Älvsbyn och Bodens kommun från och med 1 juni 2021. Samverkande parter är även Region Norrbotten, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Förbundets uppgift är att erbjuda stöd och rehabilitering som möjliggör att individen blir självförsörjande. Målgruppen är personer i åldern 16–45 år med komplexa behov som kräver samverkan mellan myndigheter. Unga är särskilt prioriterade.

Verksamheten finansieras till hälften av statliga medel, 25 procent av Region Norrbotten och resterande 25 procent gemensamt av kommunerna. Luleå kommun ansvarar för gemensamt kansli och de lokala samverkansgrupper som är etablerade i alla kommuner.

När samordningsförbundet 1 juni 2021 utökades med Bodens kommun antogs en ny reviderad förbundsordning och ny styrelse tillträdde. En ny arbetsordning upprättades och ett arbetsutskott för beredning av frågor och ärenden till styrelsen med representation från de samverkande parterna inrättades.

Årsberättelse

Styrelsen har haft sex styrelsemöten under perioden.

Medlemsråd genomfördes fysiskt i april. Styrelsen föreslog en försiktig ökning av förbundets medel utifrån en planering om att på sex år komma upp i en full finansiering utifrån tilldelning. Medlemmarna ställde sig positiva till en utökning av medfinansieringen, men att denna behöver prövas och tas beslut om årligen.

Arbetsutskottet har haft sju digitala möten under 2022.

Av årsredovisningen framkommer att totalt 277 personer har deltagit i olika insatser varav 54,5 procent kvinnor och resten män. Antalet deltagare är relativt jämnt fördelat mellan målgruppens olika åldersgrupper. Majoriteten av deltagarna uppbar någon form av offentlig försörjning via Försäkringskassan eller Arbetsförmedlingen. 78 procent av deltagarna har genomgått grundskola och/eller gymnasieutbildning.

Andel avslutade deltagare till arbete är 32 procent, en minskning från föregående år. Andel deltagare som avslutade till studier är 29 procent vilket är en ökning jämfört med 2021.

Sammanfattningsvis avslutade deltagare till arbete, subventionerad anställning samt studier är 61 procent, vilket är 10 procent högre än föregående år.

Det samlade resultatet bedöms som gott eller mycket gott.

Ekonomi

Resultatet för 2022 uppgår till – 605 111 kr. Verksamhetens intäkter i form av driftbidrag från samarbetsparter och staten var på sammanlagt 6 573 617 kr.

Verksamhetens kostnader uppgår till knappt 7,2 mnkr. Av den totala kostnaden har drygt 4,3 mnkr använts till individriktade insatser, knappt 1,7 mnkr till strukturella insatser och resterande cirka 1,2 mnkr till administrativa kostnader och externa tjänster.

Det egna kapitalet vid bokslut uppgår till drygt 3,6 mnkr.

Balansräkning	2022-12-31	2021-12-31
Tillgångar		
Omsättningstillgångar		
- Korta fordringar	1 055 986	165 799
- Kassa och bank	2 577 690	4 020 911
Summa tillgångar	3 633 676	4 186 710
Eget kapital, avsättningar och skulder		
Balanserat resultat	2 294 840	3 672 934
Årets resultat	-605 111	-1 378 094
Skulder	1 943 947	1 891 870
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	3 633 676	4 186 710

Revisionsberättelse

Samordningsförbundets förtroendevalda revisorer och statens auktoriserade revisorer har genomfört revision av årsredovisning och styrelsens förvaltning.

Revisorernas uttalande om årsredovisningen

Revisorerna konstaterar att årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning och ger en i alla väsentliga avseenden och ger en rättvisande bild av förbundets finansiella ställning per

31 december 2022 och av dess finansiella resultat. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningen övriga delar.

Revisorerna tillstyrker därför att resultat- och balansräkning för samordningsförbundet fastställs.

Revisorernas uttalande om styrelsens förvaltning

Revisorerna bedömer sammantaget att styrelsen för Samordningsförbundets Södra Norrbotten har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen varit tillräcklig.

Sammantaget bedöms resultatet enligt årsberättelsen vara förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda.

Revisorerna tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar.

Barnrättsperspektiv

Beslutet bedöms inte påverka barn.

Protokollsutdrag skickas till:

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Ekonomidirektör

Beslutsunderlag

Årsredovisning Södra Samordningsförbundet Norrbotten 2022

Revisionsberättelse Södra Samordningsförbundet 2022

Protokollsutdrag skickas till

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Ekonomidirektör

§ 89

Utökat bidrag till samordningsförbundet Södra Norrbotten för 2024

Dnr HSN-00084-2023

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta att:

1. fastställa Region Norrbottens medfinansiering för 2024 till 1 875 000 kronor.
2. finansiering sker genom omfördelning inom division Regiongemensamt.

Yttrande till beslutsförslaget

Samordningsförbundet fyller en viktig funktion genom samordning av rehabiliteringsinsatser för de som står längst från arbetsmarknaden med syfte att fler kommer i arbete eller annan försörjning. Regionstyrelsen ser positivt på en stegvis utökning av medfinansieringen från samtliga parter, bland annat då den renderar motsvarande ökning från staten och insatserna då kan komma fler till del.

Sammanfattning

Samordningsförbundet Södra Norrbotten har föreslagit en succesivt utökad medfinansiering under sex år för att då uppnå maximal tilldelning från staten om fem miljoner kronor. Utökningen påbörjades 2022 och innebar att regionens medfinansiering höjdes med 162 500 kronor till 1 787 500 kronor. Beslutet om utökad medfinansiering tas årligen hos samtliga i förbundet deltagande parter.

För år 2024 föreslår Samordningsförbundet en utökad medfinansiering för regionen om 87 500 kronor till 1 875 000 kronor.

På totalen innebär den ökande medfinansieringen att förbundet erhåller medfinansiering om 3 750 000 kronor från samverkande parter och därmed kan äska motsvarande summa från staten.

Ärendets behandling under sammanträdet

Johannes Sundelin (S) anmäler jäv och deltar inte i beslutet, ingen ersätter.

Caroline Svensson (C) tjänstgör som ordförande under paragrafen.

Per Ågren (SD) föreslår att punkt ett och två sammanslås till ” fastställa Region Norrbottens medfinansiering för 2024 till 1 875 000 kronor genom omfördelning från regiongemensamt”.

Görgen Åberg (S), Maria Holmqvist (V), Maud Lundbäck (S), Lennart Åström (S) och Ia Uvberg (S) yrkar bifall till liggande förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag mot Pers ändringsförslag och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden bifaller liggande förslag.

Ärendet

Bakgrund

Samordningsförbundet Södra Norrbotten består av Region Norrbotten, Luleå, Piteå, Älvsbyn och Boden kommuner samt Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Förbundet bedriver finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser inom kommunerna.

Verksamheten finansieras till hälften av statliga medel, 25 procent av Region Norrbotten och resterande 25 procent gemensamt av kommunerna. Luleå kommun

ansvarar för gemensamt kansli och lokala samverkansgrupper är etablerade i alla kommuner.

Samordningsförbundet har föreslagit en succesivt utökad medfinansiering under sex år för att då uppnå maximal tilldelning från staten. Utökningen påbörjades 2022 och innebar att regionens medfinansiering höjdes med 162 500 kronor till 1 787 500 kronor. Beslutet om utökad medfinansiering ska beslutas årligen hos samtliga deltagande parter.

För år 2024 föreslår Samordningsförbundet en utökad medfinansiering för regionen om 87 500 kronor till 1 875 000 kronor.

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte påverka jämställdheten mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Könsuppdelad statistik visar på en jämn resursfördelning gällande samordningsförbundets insatser.

Barnrättsperspektiv

Beslutet bedöms inte påverka barn då dessa inte ingår i målgruppen för de insatser som bekostas av samordningsförbundet.

Beslutsunderlag

Ansökan om utökat bidrag till Samordningsförbundet Norrbotten för 2024.

Protokollsutdrag skickas till

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Ekonomidirektör

§ 90

Revisionsrapport - Granskning av styrning och kontroll av regionens folkhälsoarbete

Dnr NLL -00958-2023

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Regionstyrelsen besluta att:

1. Ge regiondirektören i uppdrag att genomföra nödvändiga åtgärder i enlighet med revisorernas rekommendationer.
2. Åtterrapporering av genomförda uppdrag och åtgärder sker i samband med återföringsdagen 2025.
3. Lägga revisionsrapporten till handlingarna.
4. Genomförda uppdrag och åtgärder rapporteras till Hälso och Sjukvårdsnämnden under 4e kvartalet 2025.

Yttrande till beslutsförslaget

Regionstyrelsen ser positivt på revisorernas granskning av regionens folkhälsoarbete. Revisorerna lyfter ett antal viktiga utvecklingsområden för regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden att följa upp. Folkhälsoarbetet är högt prioriterat inom regionen och därför nödvändigt att kontinuerligt utveckla och säkerställa rätt förutsättningar för arbetets genomförande samt samverka med övriga aktörer som arbetar med Norrbottens folkhälsostrategi.

Sammanfattning

Regionens revisorer har granskat styrning och kontroll av regionens folkhälsoarbete. Revisorerna bedömer att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte helt säkerställt att folkhälsoarbetet bedrivs på ett ändamålsenligt sätt samt med en inte helt tillräcklig intern kontroll inom området.

Ärendets behandling under sammanträdet

Johannes Sundelin (S) yrkar på/föreslår tillägg i form av en fjärde punkt med lydelsen: ” Att genomförda uppdrag och åtgärder rapporteras till Hälso och Sjukvårdsnämnden under 4e kvartalet 2025”

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag, med tillägg i form av en fjärde punkt om rapportering till nämnden, under proposition och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden bifaller förslaget.

Beslutsunderlag

- Revisionsrapport - Granskning av styrning och kontroll av regionens folkhälsoarbete
- Revisorernas skrivelse

Ärendet

Regionens revisorer har genomfört en granskning av styrning och kontroll av regionens folkhälsoarbete. Syftet med granskningen har varit att bedöma om regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställt att folkhälsoarbetet bedrivs på ett ändamålsenligt sätt samt med en tillräcklig intern kontroll inom området.

Den samlade bedömningen är att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden inte helt säkerställt att folkhälsoarbetet bedrivs på ett ändamålsenligt sätt samt med en inte helt tillräcklig intern kontroll inom området.

Revisorernas rekommendationer

För att utveckla granskningsområdet lämnas följande rekommendation-er:

1. Att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden utreder hur de begränsade personalresurserna ska användas och vad som ska vara det primära fokuset för regionens folkhälsoarbete.
2. Att regionstyrelsen säkerställer att det finns tydliga uppdragsbeskrivningar för de verksamheter som primärt arbetar med regionens folkhälsoarbete.
3. Att regionstyrelsen säkerställer att det finns en samsyn med övriga aktörer som arbetar med Norrbottens folkhälsostrategi.
4. Att regionstyrelsen säkerställer kontinuerlig uppföljning och kontroll av regionens folkhälsoarbete för att säkra att folkhälsoarbetet sker i enlighet med Norrbottens folkhälsostrategi och andra styrdokument.

Regionens kommentarer

Norrbotten har stora utmaningar vad gäller hälsan i befolkningen samtidigt som det råder stor resursbrist inom hälso- och sjukvården. Den demografiska utmaningen är avgörande eftersom befolkningsgrupper med ökande behov ökar snabbare än befolkningen i arbetsför ålder. Sammantaget innebär det att tidiga insatser är allt viktigare för att bidra till förbättrad jämställd och jämlik fysisk och psykisk hälsa.

Resurser och tydliga uppdragsbeskrivningar

Efter omställningen har förutsättningarna för det hälsofrämjande befolkningsinriktade arbetet förändrats. För att uppnå de politiskt prioriterade agendamålen krävs därför en tydligare behovsstyrning och ökad samverkan inom regionen samt implementeringskraft genom utökade resurser för strategiskt arbete och stöd till verksamheterna.

Tjänstepersoner inom folkhälsoområdet har idag svårt att bedriva strategiskt arbete och stödja verksamheterna i den omfattning som krävs, varför det är nödvändigt att fastställa hur de begränsade personalresurserna ska användas och vad som ska vara primärt fokus för regionens folkhälsoarbete.

Ett sakområde som är angeläget att stärka i närtid är främjande av jämlik och jämställd psykisk hälsa. Med förstärkta resurser är det även möjligt att utöka de hälsofrämjande insatserna internt och externt genom samarbete med stora arbetsgivare eller med organisationer som främjar hälsa, exempelvis Generation Pep.

Samsyn med övriga aktörer

Folkhälsoarbetet i länet drivs i samverkan av Region Norrbotten, Länsstyrelsen och Norrbottens Kommuner. Till folkhälsostrategin finns en handlingsplan som beskriver hur aktörerna ska bidra till att folkhälsostrategin uppfylls. Sedan 2022 har länsstyrelsen samordningsuppdraget. Regionens primära ansvarsområde i handlingsplanen är levnadsvanor samt implementering av folkhälsostrategin internt och i samverkan med länets kommuner. Regionen och Norrbottens kommuner har även en gemensam politisk styrning i länet via Politiska samverkansberedningen för hälsa, vård, omsorg och skola, (Polsam) som även innefattar folkhälsofrågor.

Den demografiska utmaningen regionen står inför är avgörande då befolkningsgrupper med ökande behov ökar snabbare än befolkningen i arbetsför ålder. För att uppnå genomförandekraft behövs en samordning och samsyn av folkhälsoarbetet i länet som omfattar samtliga folkhälso-politiska mål. Ytterligare en framgångsfaktor för genomförande är att stärka det interna arbetet genom utökad samordning och samsyn.

Kontinuerlig uppföljning och kontroll

I regionen pågår arbete med att förändra regionens styrmodell och processer mot en tillitsbaserad styrning. Styrelseplanen ska utgå från politiska intentioner och de mål som den politiska majoriteten i regionfullmäktige beslutat. Mål och intentioner ska skapa en grund för förändring genom att regionstyrelsen fastställer prioriterade utvecklingsområden.

Regionens nya styrmodell möjliggör att regionstyrelsen och hälso- och sjukvårdsnämnden kontinuerligt kan följa regionens folkhälsoarbete för att kunna vidta åtgärder och säkerställa att rätt insatser genomförs. Det är även angeläget att följa upp hur den nya splittrade organisationen med minskade

resurser klarar av att driva frågor mot bakgrund av regionens utmanande hälsoläge.

En viktig framgångsfaktor för att styra mot de politiskt prioriterade områdena är att utgå från data om hälsa och levnadsvanor på nationell nivå, exempelvis Folkhälsomyndighetens årsrapport över folkhälsans utveckling på kommun och länsnivå, samt data på lokal och regional nivå som presenteras i rapporten Hälsa på lika villkor. Behoven varierar mellan kommunerna och inom befolkningen vilket innebär att riktade insatser för att uppnå en jämlik fysisk och psykisk hälsa delvis behöver anpassas.

Som stöd för styrning och ledning samt hur systematiskt arbete med levnadsvanor ska genomföras, har Socialstyrelsen tagit fram Nationella riktlinjer för prevention och behandling vid ohälsosamma levnadsvanor.

Förbättringsarbete

Målsättningen är att bidra till en förbättrad, mer jämlik och jämställd hälsa för barn/unga, vuxna i arbetsför ålder och äldre. Homosexuella, bisexuella, queera och transpersoners behov samt urfolk och övriga nationella minoriteters rättigheter ska beaktas.

Regionen bör följa Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete och identifiera hälsofrämjande insatser för varje åldersgrupp i bred dialog med interna och externa aktörer som länsstyrelsen, universitet, kom-mun/-er och civilsamhället. Insatserna bör omfatta perioden 2024–2026 och utgå från respektive åldersgrupps bestämningsfaktorer för hälsa. Genomförandegraden av planerade insatser slutredovisas till regionstyrelsen i samband med att nuvarande folkhälsostategi upphör år 2026.

Jämställdhetsperspektiv

Tidiga insatser är viktiga för att bidra till förbättrad jämlik och jämställd fysisk och psykisk hälsa.

Barnrättsperspektiv

Insatser för att främja hälsa och förebygga ohälsa bland barn och unga är en god investering. Förhållanden under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den psykiska och fysiska hälsan under hela livet. Tidiga stödinsatser riktat till föräldrar inom mödra- och barnhälsovård är viktiga för att små barn ska få rätt till god hälsa och utveckling. Med ohälsosamma matvanor och låg fysisk aktivitet ökar risken för att utveckla övervikt och kroniska livsstilssjukdomar som obesitas, hjärt-kärlsjukdom, cancer och diabetes.

Protokollsutdrag skickas till:

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Divisionschef div. Nära

Divisionschef, Läns 1

Divisionschef, Läns 2

Divisionschef, Psykiatri

§ 91

Motion 17–2023 om personal inom folktandvården

Dnr NLL-00833-2023

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta att motionen anses besvarad.

Reservationer....

Margareta Törelid Haapaniemi (KD), Marita Wikberg (KD), Per Ågren (SD) och Sara Cave (M) och reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Marita Wikberg yrkar att ” motionen bara är delvis besvarad då vi inte ser några konkreta förbättringar i nuläget och situationen fortfarande är lika ansträngd som tidigare speciellt i norra distriktet t.ex. Gällivare och Pajala samt östra Norrbotten”.

Yttrande till beslutsförslaget

Hälso- och sjukvårdsnämnden är medvetna om de problem folktandvården i Norrbotten står inför vad gäller kompetensförsörjning. Därför genomförs och planeras flera insatser framgent. För en mer jämlik tandvård behöver folktandvården och privata aktörer i länet ta ett gemensamt ansvar för tandhälsan.

Sammanfattning

Motionen har inkommit från Margareta Törelid Haapaniemi (KD), Håkan Kero (KD) och Marita Wikberg (KD). Motionärerna föreslår regionfullmäktige besluta att:

1. Regionen intensifierar arbetet med att skapa bra arbetsvillkor, god arbetsmiljö samt främja karriärmöjligheter, för att därigenom behålla befintlig personal och kompetens inom folktandvården.
2. Regionen intensifierar samarbetet med samtliga tandläkar- och tandhygienistutbildningar för att därigenom locka nya medarbetare till folktandvården i Norrbotten.
3. Regionen verkar för en jämlik tandvård i samtliga kommuner i Norrbotten.

Ärendets behandling under sammanträdet

Margareta Törelid Haapaniemi (KD) yrkar bifall till motionen.

Caroline Svensson (C), Maria Holmqvist (V) och Görgen Åberg (S) yrkar bifall till liggande förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag, att motionen ska anses besvarad, mot bifall till motionen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden bifaller liggande förslag.

Ärendet

Bakgrund

Motionärerna uppmärksammar bristen på personal inom folktandvården, vilken får till följd att långa tandvårdsköer för vuxna har uppstått. Det nämns också att folktandvården även har svårt att hinna med barn- och ungdomstandvården samt patienter med rätt till särskilt tandvårdsstöd. De åtgärder som föreslås syftar enligt motionärerna till att återupprätta förtroendet för Region Norrbotten som arbetsgivare.

Folktandvården arbetar löpande med insatser för att behålla personal:

- Det görs insatser för att stärka chefernas systematiska arbetsmiljöarbete för att de arbetsmiljöinsatser som görs lokalt ska få bäst effekt.
- Flertalet verksamheter tar stöd av HR och Företagshälsovården för arbetsmiljöinsatser på arbetsplatsen.
- Genom beslut av regionstyrelsen genomförs en treårig lönesatsning på tandläkare. Även övriga yrkesgrupper har över tid varit prioriterade i löneöversyn.
- Arbete pågår med att analysera lönestatistik och se över lönestrategi för Folktandvården.
- Arbete pågår med att se över arbetsinnehåll för olika yrkeskategorier inom tandvården, med syfte att göra arbetet inom Folktandvården än mer attraktivt.
- Det arbetas med karriärvägar för tandsköterskor
- Genom Folktandvården Academy tas utbildningar fram årligen för att stärka kompetensen bland medarbetarna
- Folktandvården Awards utser årets värderingsbärare, eldsjäl och arbetsplats för att stärka stoltheten bland medarbetare.
- Alla medarbetare i Folktandvården erbjuds att i november 2023 delta på den årliga Riksstämman, vilket är en branschmässa som i år arrangeras i Umeå. På denna mässa får deltagare bland annat ta del av det senaste inom odontologisk forskning och möjlighet till nätverkande.

Vad gäller att rekrytera nya medarbetare till Folktandvård, listas de olika insatserna nedan:

- Folktandvården har sedan många år tillbaka ett årshjul med ett stort antal rekryteringsinsatser riktat mot de olika tandvårdsutbildningarna i syfte att öka möjligheterna att rekrytera nya medarbetare. Årshjulet ses årligen över för att utvärdera de insatser som görs samt identifierar nya behov av insatser.
- Folktandvården har ett samarbete med både Luleå samt Umeå Kommun gällande tandsköterskeutbildningar och har representanter i båda utbildningarnas ledningsgrupper. Studenter tas löpande emot på lärande i arbete (LIA).
- Folktandvården har ett avtal med Umeå Universitet för att ta emot tandhygieniststudenter på verksamhetsförlagd utbildning (VFU), vilket även det är en viktig rekryteringskälla för tandhygienister.
- I september har Folktandvården Norrbotten även tecknat avtal med Karlstads Universitet gällande mottagande av tandhygienister på VFU.
- Idag ingår ej extern VFU för tandläkarstudenter men Umeå Universitet ser över detta. Jönköpings Universitet har även ansökt om att få starta en femte tandläkarutbildning där extern VFU planeras ingå.

Regionen verkar för en jämlik tandvård i samtliga kommuner i Norrbotten. Genom att systematiskt genomföra riskbedömning i riskbedömningsstödet R2 av patienternas framtida munhälsa planeras nästa besök för undersökning, så kallat revisionsintervall. På detta sätt kan de med störst risk för ohälsa kallas oftare än munfriska individer, vilket innebär att vården därigenom blir mer jämlik. Vården planeras efter patienternas risk och behov.

Folktandvården har enhetliga rutiner och arbetssätt i hela länet, där alla relevanta kunskapsdokument ligger samlade digitalt i folktandvårdens ledningssystem för enkel åtkomst för verksamheterna. Genom Folktandvårdens verktyg för produktions- och kapacitetsplanering samt regelbunden uppföljning av väntelistan inom allmäntandvården planeras de befintliga resurserna för att möjliggöra uppdragen i hela länet. Via ett system med intern rörlighet försöker verksamheterna skapa bästa möjliga förutsättningar för att kunna erbjuda en likvärdig vård, exempelvis säkerställs barntandvården vid de kliniker där fast tandläkare saknas.

Jämställdhetsperspektiv

Beslutet bedöms inte påverka jämställdheten mellan flickor och pojkar, kvinnor och män.

Barnrättsperspektiv

Beslutet/åtgärden bedöms inte påverka barn alls. Kötiden för den avgiftsfria tandvården påverkas inte av långa tandvårdsköer för vuxna, då barn och unga upp till 23 års ålder har högre prioritet. Barn- och unga kallas med individuella revisionsintervall.

Beslutsunderlag

Bilaga:

Motion 17–2023 om personal inom tandvården

Protokollsutdrag skickas till

Divisionschef division Nära

Verksamhetsområdeschef division Nära

§ 92

Motion 18–2023 om förebyggande tandvård

Dnr HSN-00076-2023

Hälso- och sjukvårdsnämndens beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår regionstyrelsen föreslå regionfullmäktige besluta att motionen anses besvarad.

Yttrande till beslutsförslaget

Hälso- och sjukvårdsnämnden välkomnar motionärernas förslag om förebyggande tandhälsovård för Norrbottens äldre befolkning. Styrelsen instämmer i att hälsofrämjande och förebyggande arbete är av stor betydelse för att ge folktandvården förutsättningar att genomföra sitt uppdrag, där bland annat förkortade kötider bör prioriteras.

Reservationer

Marita Wikberg (KD), Margareta Törelid Haapaniemi (KD), Per Ågren (SD) och Sara Cave (M) reserverar sig mot beslutet.

Protokollsanteckningar

Marita Wikberg (KD) yrkar att ”motionen bara är delvis besvarad då situationen med den förebyggande tandhälsovården fortfarande är ansträngd, i norra distriktet t.ex Gällivare och Pajala och östra Norrbotten då de inte är med i alla satsningar, och det arbetas inte tillräckligt med den förebyggande tandvården hos den äldre befolkningen i nuläget”.

Sammanfattning

Motion har inkommit från Margareta Törelid Haapaniemi (KD), Håkan Kero (KD) och Marita Wikberg (KD). Motionärerna föreslår regionfullmäktige besluta att arbeta mer med förebyggande tandhälsovård hos den äldre befolkningen för att därigenom förbättra tandhälsan för dem, och minska tandvårdsköerna på sikt.

Ärendets behandling under sammanträdet

Maria Holmqvist (V), Caroline Svensson (C) och Görgen Åberg (S) yrkar bifall till liggande förslag.

Marita Wikberg (KD) och Margareta Törelid Haapaniemi (KD) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer liggande förslag, att motionen ska anses besvarad, mot bifall till motionen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden bifaller liggande förslag.

Ärendet

Motionärerna anser att hälsofrämjande och förebyggande tandvård är av stor betydelse för att minska trycket på tandvården, men även för att den äldre befolkningen ska kunna behålla en god tandhälsa samt allmän hälsa.

Motionärerna påpekar att många äldre idag har ett ökat tandvårdsbehov, som en konsekvens av försämrade allmän hälsa och medicinering.

Att arbeta med förebyggande tandhälsovård hos äldre är ett viktigt uppdrag för Folk tandvården. Nedan ges några exempel på tidigare och nuvarande insatser:

- 2018 fattades beslut om ny prioriteringsordning i Folk tandvården som innebär att personer som är 80 år och äldre prioriteras framför övriga vuxna. Detta för att tillgodose gruppens behov av regelbunden tandvård med förebyggande insatser.
- En särskild rutin har tagit fram för att äldre personer inte ska tappa kontakten med tandvården.
- Revisionsintervallet, tiden mellan två undersökningar, för munfriska är anpassat efter ålder, med kortare intervall efter att en person fyllt 70 år. Detta för att ålder i sig är en riskfaktor samt att risken för sämre hälsa och medicinering ökar med åldern.
- Projektet med mobil tandvård på särskilt boende för äldre (SÄBO) har startats. Syftet är att förbättra munhälsan för omsorgsberoende personer och på ett resurseffektivt sätt erbjuda förebyggande insatser och tandvård på SÄBO.
- Ett prioriterat arbete för Folk tandvården är den uppsökande verksamheten, vilket innebär att personer med stora omvårdnadsbehov erbjuds ett besök av tandhygienist 1 gång per år. Detta kan vara personer på SÄBO eller personer i egna boenden med stora behov av hjälp i vardagen. Syftet med besöket är att ge råd och tips så att den dagliga munvården fungerar så bra som möjligt samt att identifiera akuta tandvårdsbehov så att dessa kan åtgärdas.
- Folk tandvården har tagit fram en webb-utbildning för omvårdnadspersonal som utför munvård på andra.
- Folk tandvården har som prioriterat område att förbättra samverkan med kommunerna kring äldre personers munhälsa.

- Folktandvården arbetar för samverkan med andra aktörer i regionen kring äldres munhälsa.
- En god egenvård är grunden för en god munhälsa. Folktandvården har tagit fram munvårdsråd anpassade för personer i behov av särskilt stöd, där äldre är en grupp som ingår.
- Information på norrbotten.se har uppdaterats med avsnittet ”råd för äldre”.
- Folktandvården deltar i olika sammanhang med information och råd om munhälsa, exempelvis vid kommuners äldredagar och möten med patientföreningar.
- Många äldre får sin tandvård hos privata vårdgivare. Folktandvården arbetar på olika sätt för att bistå med information och råd om hjälpmedel samt stöttning från specialisttandvården. Detta för att de ska kunna fortsätta behandla sina patienter när dessa blir äldre, får sjukdomar eller funktionsnedsättningar som gör tandvårdsbehandlingen svårare.

Jämställdhetsperspektiv

Statistik från andra regioner i Sverige visar att något fler kvinnor än män besöker folktandvården, så även i Norrbotten (51 % kvinnor). För att bibehålla en god tandvårdshälsa räcker inte enbart regelbundna besök. Patienten måste också ha råd att betala för såväl nödvändiga insatser som behandlingar hos specialist. De ekonomiska förutsättningarna för män och kvinnor skiljer sig åt i länet. I åldersgruppen 20–64 år är kvinnors inkomst 83 procent av männens, medan åldersgruppen 65 och äldre visar på ännu större inkomstskillnader (75 procent), vilket kan få negativa konsekvenser för äldre kvinnors möjlighet att upprätthålla en god tandvårdshälsa.

Barnrättsperspektiv

Beslutet/åtgärden påverkar inte barn alls. Folktandvården erbjuder avgiftsfri tandvård för barn och unga till och med det år de fyller 23. Den avgiftsfria tandvårdens kötider påverkas inte då den har högre prioritet än kötider för äldre. Barn- och unga kallas med individuella revisionsintervall och får förebyggande tandhälsovård anpassat efter den risk de har att utveckla sjukdom. Folktandvården erbjuder även förebyggande insatser som exempelvis fluoridsköljningar vid skolor i områden med hög kariesaktivitet.

Beslutsunderlag

Bilaga:

Motion 18–2023 om förebyggande tandvård

Protokollsutdrag skickas till

Divisionschef division Nära

Krister Berglund

Divisionschef division

Sophie Hedlund

Nära Ärendestrateg